

MOBBESTOP

Metode 37 | Akut Indgriben

Metode 37 udskrives ved at vælge side 227-234 i udskriftsmenuen

Akut Indgriben

– Beskrevet efter input fra Hanne Østergaard Bertelsen, AKT-lærer og psykoterapeut og Mette Kaas, viceinspektør. Begge fra Tjørnegårdskolen i Roskilde

KORT OM METODEN:

Akut Indgriben er et planlægningsværktøj, som kan bruges, når eller hvis en mobbesag er konstateret. Metoden bygger direkte på Helle Høibys bog *Ikke mere mobning – værktøjer for lærere og pædagoger* (Kroghs Forlag, 2002). Akut Indgriben er primært en metode, som sikrer hurtig indgriben, men metoden er også forebyggende, idet visheden om, at strategien findes på skolen, i sig selv forebygger mobning.

Akut Indgriben kan anvendes på alle klassetrin.

Antagelserne bag

Når skolen har besluttet, at alle – personale, elever og forældre – skal anvende samme strategi ved enhver henvendelse om mobning, skabes en tryghed, der bevirker, at det er lettere at fortælle, at man er udsat for mobning, og dermed bliver det lettere for skolen at stoppe mobningen.

Formål

Formålet med Akut Indgriben er at give lærere og pædagoger på skolen en manual til løsning af en mobbesag i klassen.

Hensigten med at have en manual for skolen er, at:

- synliggøre at mobning ikke tolereres på skolen
- sikre at mobning i klassen er et fælles ansvar for lærerteamet – og i indskolingen et fælles ansvar for teamet og kontaktpædagogen i SFO'en
- sikre at henvendelser om mobning bliver taget alvorligt
- sikre at alle ved, hvad der skal gøres
- skolen får en fælles holdning til at bekæmpe mobning
- hjælpe ansatte med konkrete værktøjer ved mobning
- sikre en hurtig indgriben
- hjælpe såvel den, der mobber som den, der bliver mobbet, til en ændring af situationen
- tydeliggøre at det barn, der mobber, ikke som person er forkert, men at det er handlingerne, der er forkerte

METODEBESKRIVELSE

Hvad er "set-up'et" eller konteksten?

Akut Indgriben skal ses som en del af skolens samlede indsats for at sikre elevernes trivsel og som en manual, der kan benyttes i tilfælde af mobning.

Når en lærer får henvendelser omkring mobning kontaktes skolens AKT-lærer, som er rådgivende og vejledende om det forløb, der skal i gang. AKT-læreren kan, i det omfang øvrige arbejdsopgaver tillader det, tilbyde sin medvirken i forløbet i klassen.

Hvordan gør man? Beskrivelse af arbejdsgangen trin for trin

Manual for Akut Indgriben består af tre dele: Tjekliste, uddybende forklaringer og kopisider. Metoden opridses i hovedtræk i det følgende - for nærmere præcisering kan det anbefales at læse Helle Høibys bog *Ikke mere Mobning - værktøjer for lærere og pædagoger*.

TJEKLISTE

Tjeklisten er teamets planlægningsværktøj. Den består af fire skemaer, der skal udfyldes af teamet i fællesskab. Listen er bygget kronologisk op: Det fremgår, *hvad* der skal ske – teamet aftaler selv *hvem* og *hvornår*.

SKEMA 1: Indledende manøvrer/overordnet planlægning

Hvad	Hvem	Hvornår
Bliv enige om hvilken lærer eller pædagog i teamet, der er bedst egnet til at føre dialogen med klassen. Denne person skal kunne skabe tillid, være troværdig og have en naturlig autoritet.		
Afsæt en uge til at stoppe mobningen. Det betyder, at alle klassens voksne er involveret. (Se ugeforløbsbeskrivelse nedenfor)		
Afsæt derefter tid til daglig opfølgning i en periode.		
Planlæg et forældremøde for alle klassens forældre tre uger senere.		
Orienter ledelsen om den planlagte indsats og lav aftaler om det, ledelsen skal bidrage med, såsom at deltage i vanskelige samtaler og forældremøder.		

Planlægning af et ugeforløb, der skal stoppe mobningen

Forløbet indeholder tre faser:

1 Orientering og undersøgelse, mandag til onsdag

Læreren laver individuelle samtaler med alle klassens elever for at afdække klassemiljøet, og derefter udarbejdes en plan for den videre indsats for at skabe trivsel. Planlægningen laves i et samarbejde med øvrige lærere i teamet og evt. skolens AKT-lærer.

2 Omvæltning, torsdag hele dagen

Der holdes klassemøde. (Læs fx metodebeskrivelserne: *Klassemøde*, *DreamTeam* og *Ønskerunden*).

Det er vigtigt, at den lærer, der skal stå for møderne, har en præcis viden om, hvad der er foregået og på forhånd har lavet en prioriteret liste over, hvilke punkter der skal tages op og i hvilken rækkefølge. Ligeledes er det en god idé at have en fast plan over, hvor eleverne skal sidde – og at gruppesammensætningen til evt. gruppearbejde også er klar på forhånd.

Klassens øvrige lærere og eventuelle pædagoger deltager i klassemøderne og sidder spredt mellem eleverne.

Hovedsigtet med klassemødet er at få de andre elever i klassegruppen til at sige fra over for dem eller den, der mobber. Det "tavse flertal" skal styrkes, så de begynder at tage medansvar. Det er vigtigt, at der veksles mellem alvorlig samtale i klassen og sjove, sociale lege. Der arbejdes med elevernes ønsker til en god klasse, og der kan herudover arbejdes med individuelle mål for enkelte elever for at skabe god trivsel i klassen.

3 Opfølgning, fredag

Der afsluttes med en evaluering mellem lærere og elever, og det aftales, hvordan der følges op. Det er vigtigt at aftale, hvordan læreren følger op i dagligdagen, og hvordan AKT-læreren, hvis der er behov for det, kan være opfølgende i de samlede bestræbelser på at fastholde og videreudvikle den ønskede ændring i klassemiljøet. Der holdes klassemøder hver dag i den efterfølgende tid, indtil man er sikker på, at ændringen er stabiliseret.

SKEMA 2: Orientering og undersøgelse

Hvad	Hvem	Hvornår
Orienter forældre og børn om hvad der skal ske i den kommende uge, og hvordan det skal forløbe.		
Afhold samtaler med børnene enkeltvis ved hjælp af vedlagte samtalskemaer (bilag 37.1 og 37.2 på cd'en). Eleverne forbereder <i>ikke</i> samtalen på forhånd.		
Analysér samtalskemaerne.		

Udarbejd et sociogram – jf. illustrationen nedenfor.

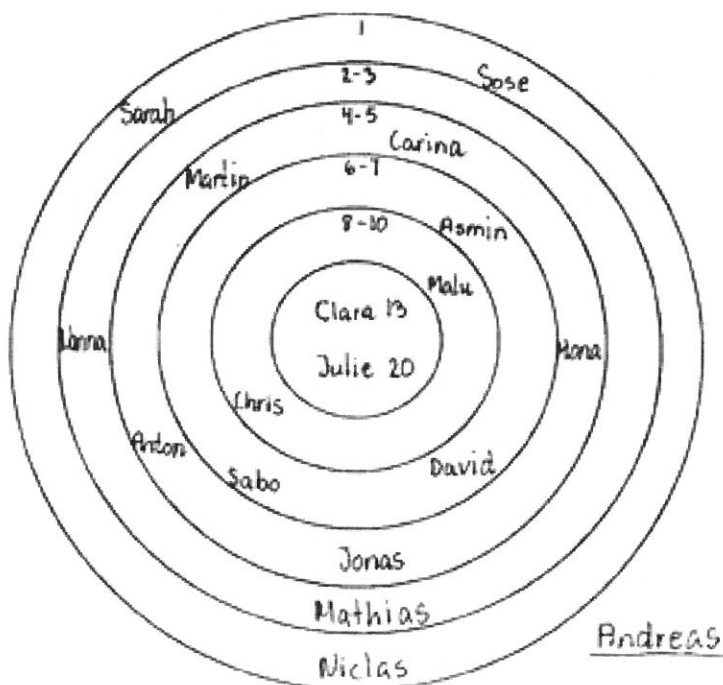
Teamøde om analysen samt planlægning af torsdag og fredag.
Tag kontakt de forældre, der skal indkaldes til individuelle samtaler torsdag aften. Det drejer sig om forældrene til det barn, der bliver mobbet, forældrene til det eller de børn, der mobber, og forældrene til de børn, der er medløbere.

Eksempel på udarbejdelse af sociogram

Ud fra spørgsmål nr. 9 i samtalskema til skolebørn (bilag 37.2) kan du lave et sociogram over klassen på baggrund af elevernes egne tilbagemeldinger. Spørgsmålet lyder: "Hvis du selv kunne vælge, hvem ville du så allerhelst have som en af dine bedste kammerater i klassen? Du må vælge tre. En på førsteplads, én på andenplads og én på tredjeplads."

I sociogrammet placeres eleverne som følger: Førsteprioritet giver tre point, andenprioritet 2 point og tredjeprioritet 1 point. Børn med flest point sættes i centrum og derefter ud mod periferien. Børn, der ikke vælges af nogen, placeres helt udenfor!

Sociogrammet viser sort på hvidt børnenes sociale status i klassen.

Eksemplet viser at Julie og Clara er 'inde i varmen', mens Andreas er helt udenfor. Og så videre ...

SKEMA 3: Omvæltning

Hvad	Hvem	Hvornår
Program for torsdag: 1 Individuel samtale med det barn, der bliver mobbet, cirka 20 minutter. 2 Kort møde med det barn/de børn, der mobber, én ad gangen, cirka 5 minutter med hver. 3 Kort møde med medløberne, én ad gangen, cirka 5 minutter med hver. 4 Det første klassemøde med alle børnene: <i>Fra mobning til godt kammeratskab</i>, cirka 20 – 30 minutter. (Se bilag 37.5: <i>Regler for kommunikation på klassemøder</i> på vedlagte cd). 5 Gruppearbejde: <i>Hvad er en god kammerat?</i> 30 minutter + 15 minutter til opsamling i plenum.		
Aften: Individuelle samtaler med forældrene til det barn, der bliver mobbet, forældrene til det eller de børn, der mobber, og forældrene til de børn, der er medløbere. (Find gode råd til disse samtaler i metodebeskrivelsen: <i>Stop Mobning</i>)		

SKEMA 4: Opfølgning

Hvad	Hvem	Hvornår
Fredag afholdes det andet klassemøde, max. 30 minutter. Fokus er igen på emner som kammeratskab, fællesskab og sociale kompetencer.		
I den følgende uge afholdes klassemøde hver dag i 10-15 minutter. Klassemøderne skemalægges af teamet på forhånd.		
I tredje uge afholdes 2-3 klassemøder.		
I slutningen af tredje uge afholdes forældremøde med alle klassens forældre. Samme dag holdes det sidste klassemøde i forløbet.		

Forberedelse af forældremødet

- Klassens lærere og pædagoger samt en repræsentant fra skolens ledelse deltager i mødet.
- På dagsordenen for det opfølgende forældremøde er:
 - Orientering om arbejdet med at stoppe mobning
 - (mulighed for spørgsmål)
 - Skolens forventninger om forældrenes støtte til at fastholde et godt kammeratskab i klassen
 - Gruppearbejde ud fra spørgsmålet:
Hvad kan vi som forældre gøre for at hjælpe børnene til at få et godt kammeratskab? De konkrete forslag skrives ned
 - Opsamling i plenum

Afsæt 40 minutter til gruppearbejdet og 20 minutter til plenum.

Tip

I forbindelse med afholdelsen af klassemøderne kan evt. inddrages metoderne *Positiv Spejling*, *Selvværdsspejlet* og *ZNU-cirklen*, der alle beskrives andetsteds i denne bog.

>> I forbindelse med henvendelse om mobning fra en pige i 6.kl. blev jeg som AKT-lærer kontaktet. Klasselæreren oplevede imidlertid ikke situationen som speciel alvorlig, da pigen ikke havde ytret sig over for ham. Det var en stor hjælp at vide, hvordan vi skulle starte, uden at vi behøvede at bruge tid på at diskutere det. Læreren behøvede ikke forsvare sit arbejde eller forklare, hvad der var foregået. Vi skulle bare i gang med elevsamtaler, for det havde skolen bestemt. Læreren og jeg talte med alle elever, og læreren blev lidt overrasket over den utryghed, der var i klassen. Mange gav udtryk for, at der var en truende adfærd. Klassemiljøet var kompliceret, da der var flere lag af mobning. Det var meget svært at optræde, da de, der blev mobbet, også selv mobbede. Derfor havde det været svært for læreren at gennemskue i hverdagen. Mobningen blev synliggjort ved at starte med elevsamtalerne, og det blev tydeligt for læreren, at der var et problem. Vi kunne ikke gennemføre klassemøder, da utrygheden i klassen var for stor. I stedet lavede vi pigemøder og enkeltsamtaler med drengene og efterhånden med flere drenge sammen. Undervejs udviklede vi nye ideer til at fremme trivslen i klassen. Flere elever fik individuelle målsætningsplaner, som gik på trivselsændringer. De fik skemaer, som blev udfyldt med kommentarer om det, der lykkedes for dem, og hver uge fik forældrene en orientering om, hvordan ugen var gået. Jeg støttede det videre arbejde med at observere i klassen og i frikvarterer og kommenterede, når jeg så, at det lykkedes for eleverne at ændre adfærd til at være gode kammerater. Næste mål er at kunne gennemføre klassemøder – først i mindre grupper, siden i hele klassen«.

Hanne, AKT-lærer

AFSLUTTENDE VURDERING

Fordele ved metoden

- At alle er forpligtet til at tage sig tid til at arbejde med klassen, hvis der er henvendelse vedrørende mobning, og at man derfor som ansat ikke står alene med ansvaret
- Det er en stor tryghed for lærerne, at de ikke behøver at føle, at de forsømmer vigtige undervisningsopgaver, eftersom skolen har den overordnede politik om mobning

Forhold man skal være særligt opmærksom på ved brug af metoden

- Planen for Akut Indgriben bør være let tilgængelig på skolens intranet. Det sikrer en hurtig indgriben og synlighed for forældrene
- Hvis skolen ikke har en AKT-lærer, kan en repræsentant fra skolens ledelse evt. bistå undervejs i processen

Supplerende materialer på cd

Bilag 37.1: Skema til samtale med børn i børnehaveklassen – kopiark

Bilag 37.2: Samtaleskema til skolebørn – kopiark

Bilag 37.3: Kommentarer til samtaleskema

Bilag 37.4: Huskeliste til individuelle samtaler

Bilag 37.5: Regler for kommunikation på klassemøder

Læs også metodebeskrivelserne

Den Gode Samtale, Stop Mobning, Klassemøde, Dream Team og Ønskerunden